

*Моя перша робота
Є дивна цариця на зброю
Котора з'являється цесарю
В усіх його дачах*

Італія

**Специфіка італійського
Відродження, його
основні етапи,
представники**

*У чому міцність Суди мисли
Є дивна цариця на зброю
Котора з'являється цесарю
В усіх його дачах*

Доба європейського Відродження

- Як ви пам'ятаєте, доба європейського Середньовіччя визначається насамперед вірою в Бога. На першому плані стоїть думка про потойбічне існування. Але в середині другого тисячоліття Європа переживає бурхливий розквіт промисловості і культури, мистецтва і наук. Після хрестових походів XI – XIII століть складається новий соціальний прошарок – бюргерство. Бюргери – вільні ремісники, купці. У цьому середовищі формується нове розуміння життя – бажання розпоряджатися власною долею, прагнення накопичити гроші, ділова завзятість, насолода радіщами життя.

Етапи Відродження в Італії

I етап

Проторенесанс
Данте Аліг'єрі
Джотто Бондоне
П'єтро Кавалліні
XIII ст.

II етап

Раннє Відродження
Брунеллескі
Франческо Петрарка
Дж. Боккаччо
Сандро Боттічеллі
Донателло
XIV-1-ша полов. XV ст.

III етап

Високе Відродження
Лудовіко Аріосто
Леонардо да Вінчі
Мікеланджело
Рафаель Санті
**Друга половина XV –
перша половина XVI ст.**

IV етап

Пізнє Відродження
Веронезе
Тінторетто
Караваджо
Бенвенуто Челліні
**Друга половина
XVI ст.**

Особливості Відродження в Італії

культура

література

гуманізм

зображення реального світу і реальної людини

інтерес до Античності

герой — ренесансна особистість

переосмислення середньовічної культури

інтерпретація античної та середньовічної літератур

формування національної культури

мова художніх творів — італійська

розквіт мистецтв

оновлення жанрів

Шевври італійського Відродження

Начинателем італійського Відродження в живописі звичайно вважають Джотто ді Бондоне (1266—†1337). У своїх творах, написаних на релігійні сюжети, він починає відходити від середньовічного площинного, двомірного зображення. Застосовує світлотінь для надання фігурам об'ємності. Розташовуючи їх в декількох планах, Джотто намагався досягнути глибини зображення.

Портрет, датований XIV ст.

Джотто ді Бондоне. Поцілунок
Іуди. 1303 - 1306

**П'єтро Кавалліні (*1240/1250 — †1330) -
італійський художник часів Проторенесансу.**

Працював у стилі фрески та мозаїки. Був знайомий із досягненнями візантійського мистецтва. Намагався відійти від плаского відображення осіб, надати фігурам об'єму, а також правдивості, достовірності та своєрідної чуттєвості. У багато в чому вплинув на творчість на сучасних йому художників, зокрема Джотто. Кавалліні став провісником художнього стилю так званого Римського натуралізму.

Філіппо Брунеллескі (італ. *Filippo Brunelleschi (Brunellesco)*; *1377, Флоренція — †15 квітня 1446, Флоренція) — великий італійський архітектор і скульптор епохи Відродження.

Санта Марія дель Фьоре, Флоренція.

*У чому міцність Святих мурів
С думою божественною вартує до ступенів
Вторгнених Святих мурів урочайно
Не вимовляючи імені Святих*

Сáндро Боттічеллі (італ. *Sandro Botticelli*; 1 березня 1445 — 17 травня 1510) — італійський живописець флорентійської школи. Справжнє ім'я — Алессандро ді Маріано ді Ванні Філіпепі (*Alessandro di Mariano di Vanni Filiperi*)

Народження Венери. бл. 1485. Уффіці, Флоренція

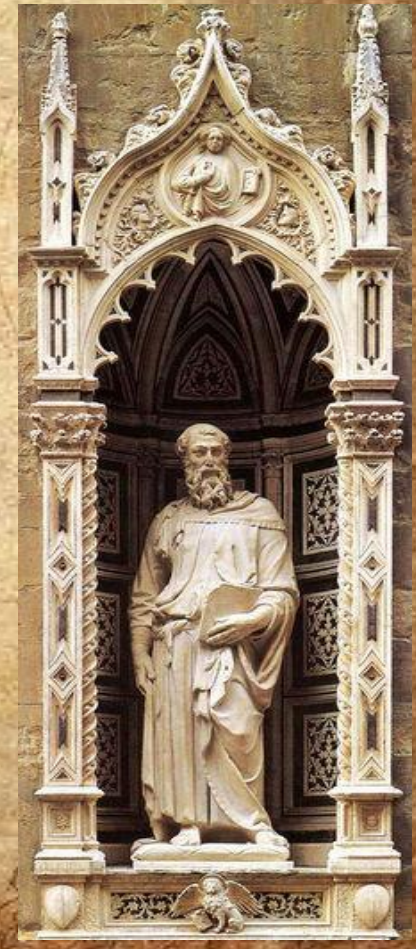
Донателло (*Donatello*, повне ім'я Донато ді Нікколо ді Бетто Барді італ. *Donato di Niccolo di Betto Bardi*; біля 1386 — 13 грудня 1466, Флоренція — один з найвідоміших італійських скульпторів епохи Відродження, основоположник індивідуалізованого скульптурного портрету.

Скульптура в Уффіці

Св. Іоанн Хреститель

Святий Марк

Леона́рдо да Ві́нчі (італ. *Leonardo da Vinci*; 15 квітня 1452, селище Анкіано, поблизу Флоренції — 2 травня 1519, замок Кло-Люсе, Амбуаз) — італійський художник (живописець, скульптор, архітектор) і вчений (анатом, натураліст), винахідник, письменник, музикант, один з найбільших представників мистецтва Високого Відродження, яскравий приклад «універсальної людини».

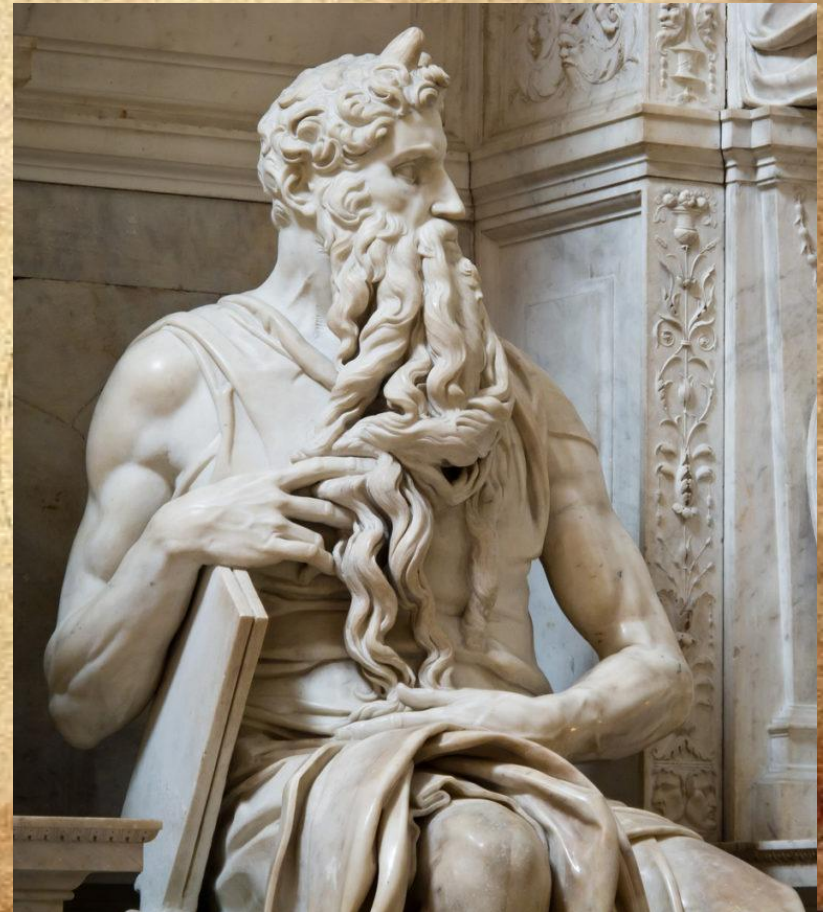

Ймовірно автопортрет Леонардо да Вінчі

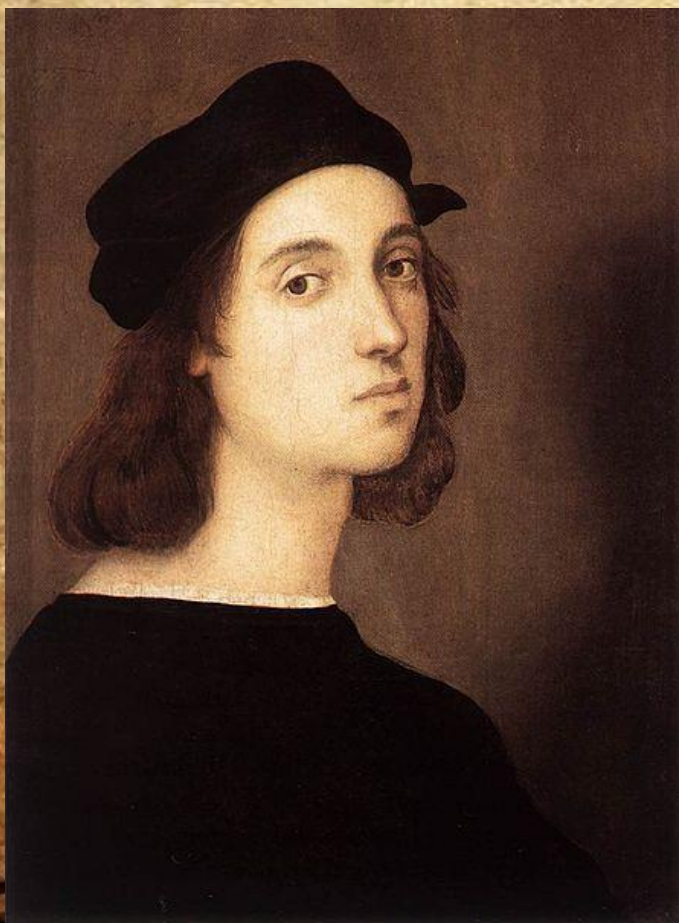
Мадонна в скелях

Мікеланджело ді Франчєско ді Нєрі ді Мініато дель Сєра і Лодовіко ді Леонардо ді Буонарроті Сімоні (італ. *Michelangelo di Francesci di Neri di Miniato del Sera i Lodovico di Leonardo di Buonarroti Simoni*, часто відомий як Мікеланджело або Мікелянджело; 6 березня 1475, Капрезе — 18 лютого 1564, Рим). Італійський скульптор, художник, архітектор, поет та інженер. Його твори вважалися найвищими досягненнями мистецтва Відродження ще за життя самого майстра.

Мойсей

- Рафаель Санти ([1483](#)Рафаель Санти (1483—†[1520](#)), родом з Урбіно, провів у молодості декілька років у Флоренції, багато чим зобов'язаний її мистецтву. Міркуючи про своєрідність творчості Рафаеля, відомий мистецтвознавець Б. Р. Віппер пише: «Леонардо перевершує його силою інтелекту, Мікеланджело — могутніший, Джорджоне — мелодійніший, Тіціан — барвистіший, прекрасніший. Але справа в тому, що у нього є і велика сила інтелекту, і могутня фантазія, і витонченість». Геній Рафаеля з'єднав, синтезував творчі досягнення попередників. Вважається, що всіх своїх великих сучасників Рафаель перевершив у майстерності композиції.

Мадонна з немовлям (1498). Один із найперших творів майстра. Цю [фреску](#) Рафаель виконав у 15-річному віці

[Портрет Біндо Альтовіті](#), Вашингтон, Національна галерея.

Сікстинська мадонна

Флорентійська пані з однорогом.

Паоло Веронезе (справжнє ім'я — **Паоло Кальярі**)
(італ. *Paolo Veronese, Paolo Caliari*)
(1528, Верона — 19
квітня 1588, Венеція) — італійський художник епохи
пізнього Ренесансу, представник Венеціанської школи.

Автопортрет художника

«Порятунок Моїсея», 1570–1580,
Музей красних мистецтв, Ліон

Якопо Робусті більше відомий як Тінторетто (італ. *Jacopo Robusti, Jacopo Comin, Tintoretto*; * 29 вересня 1518 — 31 травня 1594) — італійський художник з міста Венеція, представник високого венеціанського Відродження і маньєризму. Малював портрети, релігійні і алегоричні композиції.

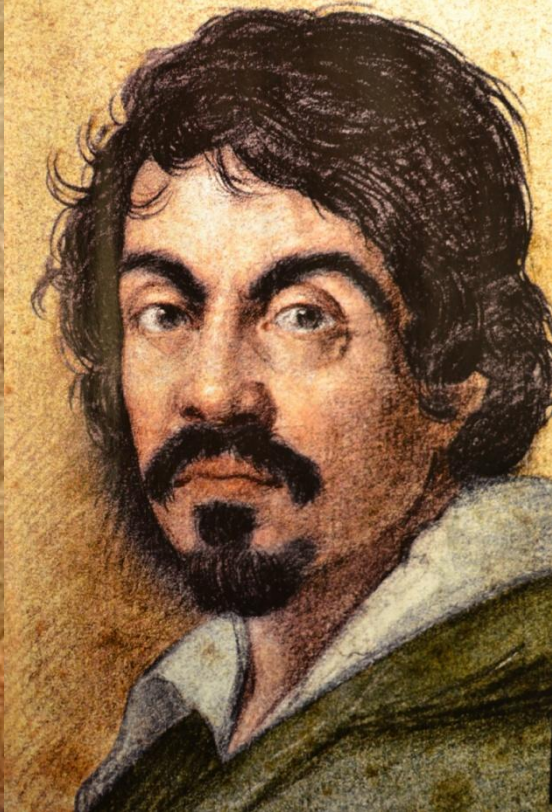

Тінторетто.
Автопортрет. 1547

Диво Святого Марка, 1548 рік

Мікеланджело Мерізі да Караваджо (італ. *Michelangelo Merisi da Caravaggio*, ломб. *Michelangiul Merisi di Caravagg*, **29 вересня**, 29 вересня **1571**, 29 вересня 1571 — **18 липня**, 29 вересня 1571 — 18 липня **1610**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський **живописець**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський живописець періоду раннього **бароко**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський живописець періоду раннього бароко, засновник європейського реалістичного живопису 17 століття, який працював у **Римі**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський живописець періоду раннього бароко, засновник європейського реалістичного живопису 17 століття, який працював у Римі між **1592**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський живописець періоду раннього бароко, засновник європейського реалістичного живопису 17 століття, який працював у Римі між 1592 та **1606**, 29 вересня 1571 — 18 липня 1610) — італійський живописець періоду раннього реалістичного живопису 17 століття, який працював у Римі між 1592 та 1606, потім у Неаполі, де він працював над ілюстраціями до творів Данте та Вергілія. Він писав з моделі, часто в образах святих і мадонн зображуючи простих римлян, літніх людей, дітей, слугувати «Євангеліст Матвій», товсти

Юнак з корзиною фруктів. Бл. 1593

кий
8
— 18
юдини).
уючись
, часто
их
па
во
ь,
ліхом

**Бенвенуто Челліні (італ. *Benvenuto Cellini*),
(3 листопада 1500, Флоренція — 13 лютого 1571, Флоренція) —
італійський скульптор, ювелір, живописець, воїн та музикант епохи
Ренесансу. Звертався до медальєрного мистецтва.**

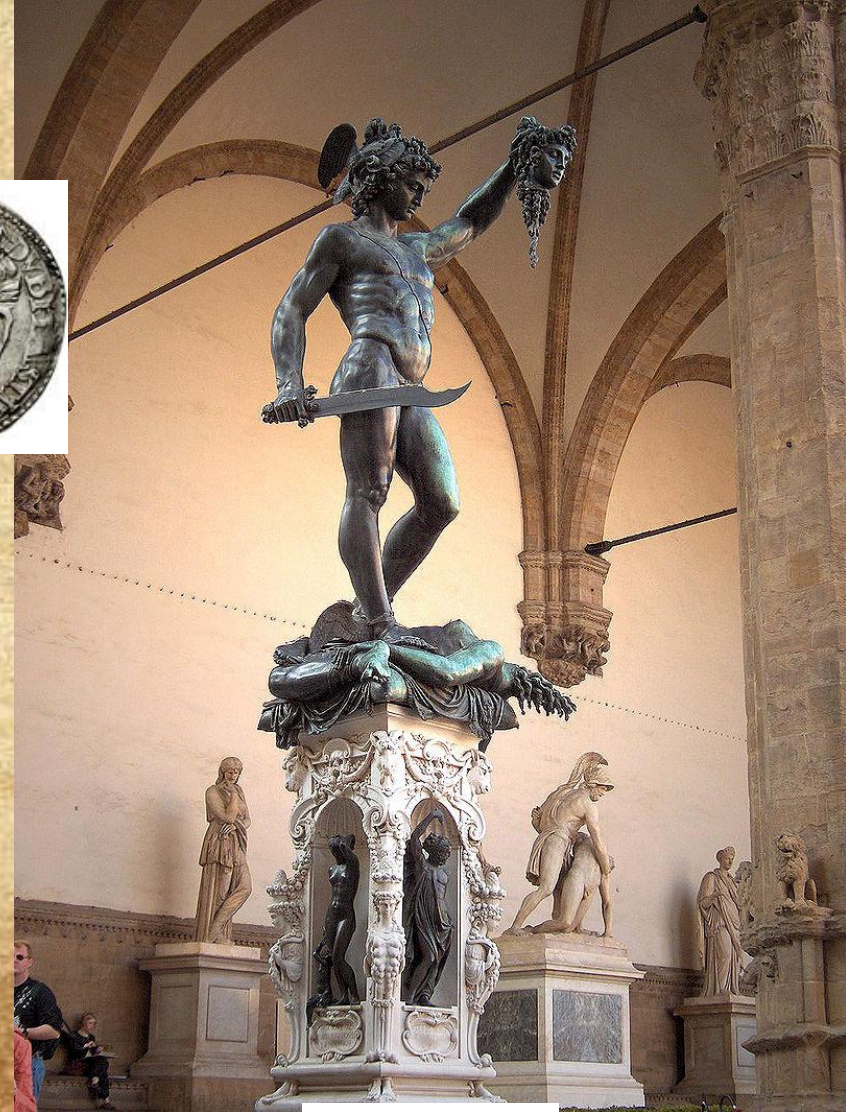
Челліні. Автопортрет

**Медаль на честь папи
римського Климента VII**

Сільничка Франциска I (1540—1543)

Персей

Література

- Нова епоха принесла новий світогляд, яким став гуманізм (від лат. *humanitas* — людяність). Найвищою цінністю відтепер визнавалася людина, стверджувалися її краса і гідність, сила розуму й волі, невичерпні можливості. «Бог створив людину, щоб вона пізнавала закони Всесвіту, любила його красу, захоплювалася його величчю... Людина може зростати й удосконалюватися за власною волею. У ній багато різноманітних задатків», — писав італійський мислитель Джованні Піко делла Мірандола.
- Визначальною рисою доби Відродження в Італії була орієнтація на античні зразки. Італійські гуманісти зробили дуже багато для повернення античної спадщини в країни Європи. Вони брали участь у розкопках, розшукували втрачені пам'ятки старовини, перекладали та тлумачили древні рукописи. Одним із найвідданіших дослідників усього римського і грецького був поет Франческо Петрарка.
- За часів Відродження в Італії відбулося формування національної культури. Результатом діяльності гуманістів стало пробудження національної самосвідомості, що породило інтерес до національних історії, мови та літератури.
- Особливості доби яскраво відобразились і в літературі. Так, ренесансна література, звільнившись від середньовічно-церковних догм, звернулася до реального світу й реальної людини, середньовічні символи й алегорії поступово витіснялися реалістичними елементами. У центрі творів відтепер був новий тип літературного героя — ренесансна особистість — енергійна, самотійна, вільна людина.

- Письменники італійського Відродження у своїх творах використовували античні сюжети та образи, інтерпретуючи їх відповідно до нового світогляду, адже бути гуманістом у ті часи означало — мати здатність до нового прочитання класики. З позиції нової культури засвоювалися і здобутки середньовічної літератури, тенденції лицарської і міської літератури, традиції народної творчості. Найвизначніші гуманісти епохи — Данте, Петрарка, Боккаччо — писали свої твори не латиною, а на тосканському діалекті, який згодом було покладено в основу італійської літературної мови. Оновлюється й система жанрів. Із гуманістичних позицій переосмислюються античні трагедія та комедія, з'являється сонет, поширюється поема, надзвичайно популярною стає новела (засновником якої вважають Джованні Боккаччо). З італійських новел нерідко черпав сюжети для своїх п'єс Вільям Шекспір.

Нікколо Макіавеллі

Томазо Кампанелла

- Біля витоків італійського Відродження стояв Данте Аліґ'єрі, якого також вважають батьком італійської літературної мови. Видатними письменниками-гуманістами Італії були Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо, Нікколо Макіавеллі, Томазо Кампанелла та ін. Українською їхні твори перекладали Іван Франко, Леся Українка, Микола Лукаш, Микола Бажан, Микола Зеров, Дмитро Павличко, Євген Дроб'язко, Максим Стріха та ін.
- Відродження в Італії тривало близько трьох століть — із XIV по XVI. Трохи згодом Ренесанс поширився на інші західноєвропейські країни (Нідерланди, Німеччину, Францію, Англію), де набув своїх специфічних рис й отримав назву Північного. Проте саме Італію вважають країною «класичного Ренесансу».

Перевіряємо засвоєне

- Яку епоху називають добою Відродження? Назвіть її хронологічні межі, етапи.
- Поясніть значення поняття Відродження.
- Назвіть основні здобутки Ренесансу.
- Якою була провідна ідейна течія цієї доби?
- Поясніть значення терміна гуманізм.
- У чому полягала специфіка доби Відродження?
- Назвіть найвідоміших представників Відродження в галузі літератури.
- Хто з художників доби Відродження був ще й літератором?
- У чиїх роботах відчувається знання анатомії?
- Хто з митців був увінчаний лавровим вінком?
- Кого з названих авторів вважають утопістом?
- Кого з митців доби Відродження можна назвати “універсальною людиною”?

Домашнє завдання

1. Прочитати статтю підручника (с.с. 18 – 19).
2. Доповнити складені під час уроку тези матеріалом з Інтернету.
3. Формуємо компетентності на основі виконання завдань на с. 19 підручника.
4. с.23-27 прочитати, створити ланцюжок подій, накреслити схему “Пекло”. Повторити визначення “епічна поема”